

Dobrovolnictví

role a hodnota ve společnosti

Jakub Dostál

8. 12. 2020

O čem to dnes bude...

- 1) Co je to dobrovolnictví
- 2) Příklad dobrovolnického programu (ADRA ČR)
- 3) COVID a dobrovolnictví

Co je to dobrovolnictví?

- Neapanuje zcela shoda
- Společné prvky dobrovolnictví:
 - je **nepovinné**
 - **bez nároku na odměnu**
 - ve **prospěch ostatních**
 - méně častým, ale stále frekventovaným prvkem, je podle nich organizovanost

Definice dobrovolnictví MV ČR

- „*Dobrovolnictví je veřejně prospěšná činnost konaná dobrovolníky svobodně a bez nároku na odměnu.*“ (MVČR)

Definice ILO

- Salamon, Sokolowski a Haddock, (2011:225)
- Definici převzal i manuál ILO k měření dobrovolnické práce.
- Dobrovolnictví: „***neplacená nepovinná práce, vykonávaná jak skrze určitou organizaci, tak přímo, mimo vlastní domácnost či rodinu dobrovolníků.***“

Dobrovolnictví ve světě

- Podle odhadů vykonává dobrovolnickou činnost skoro miliarda lidí ročně a hodnota jejich dobrovolnické práce je **1 348 miliard USD** (Salamon, Sokolowski a Haddock 2011, s. 236).
- Zajímavým závěrem této studie také je, že pokud by všichni dobrovolníci světa obývali jednu zemi, šlo by o **druhou nejlidnatější zemi se sedmou nejsilnější ekonomikou**.

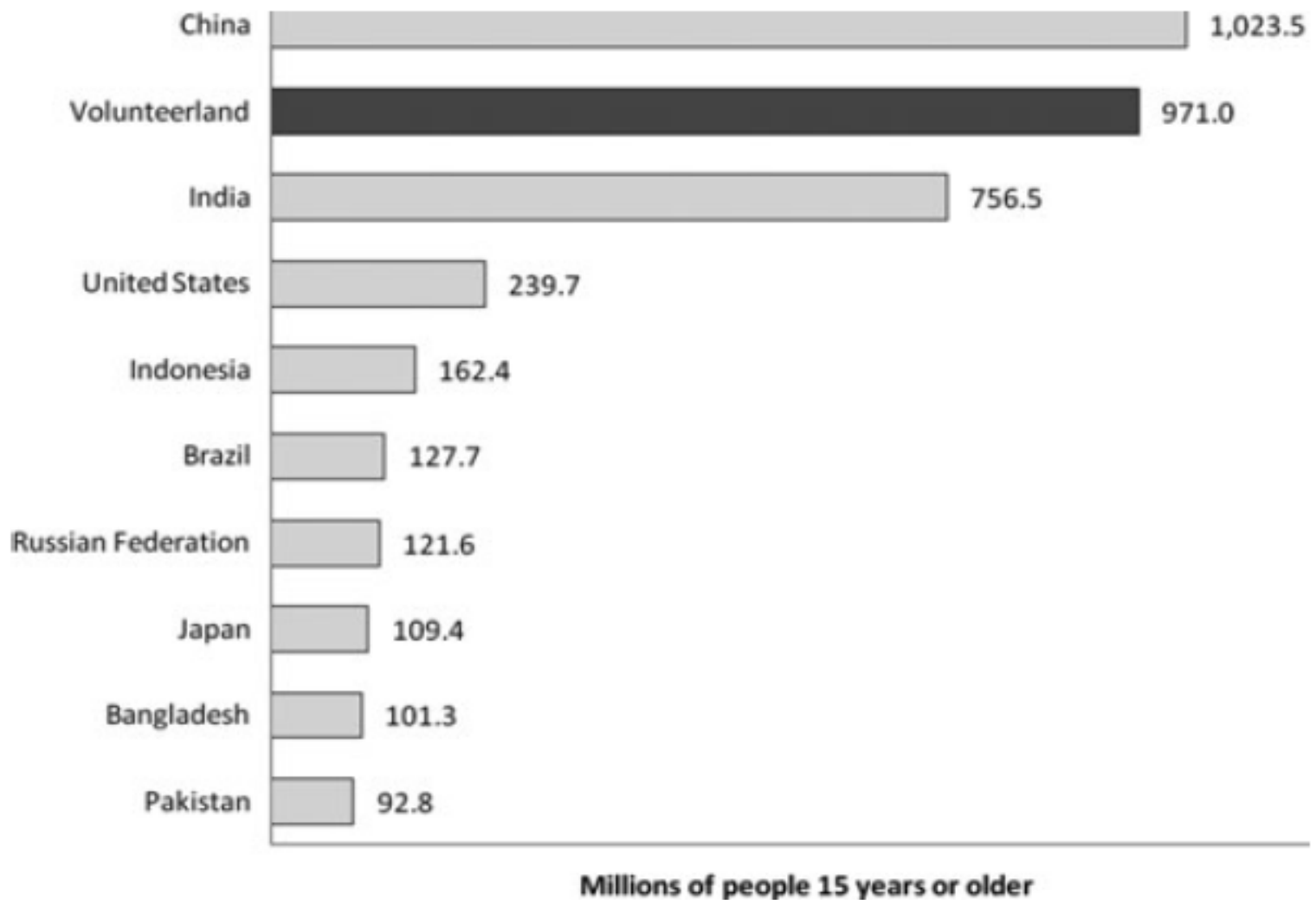

Figure 1 – The global volunteer workforce vs. the adult population of the world's largest countries

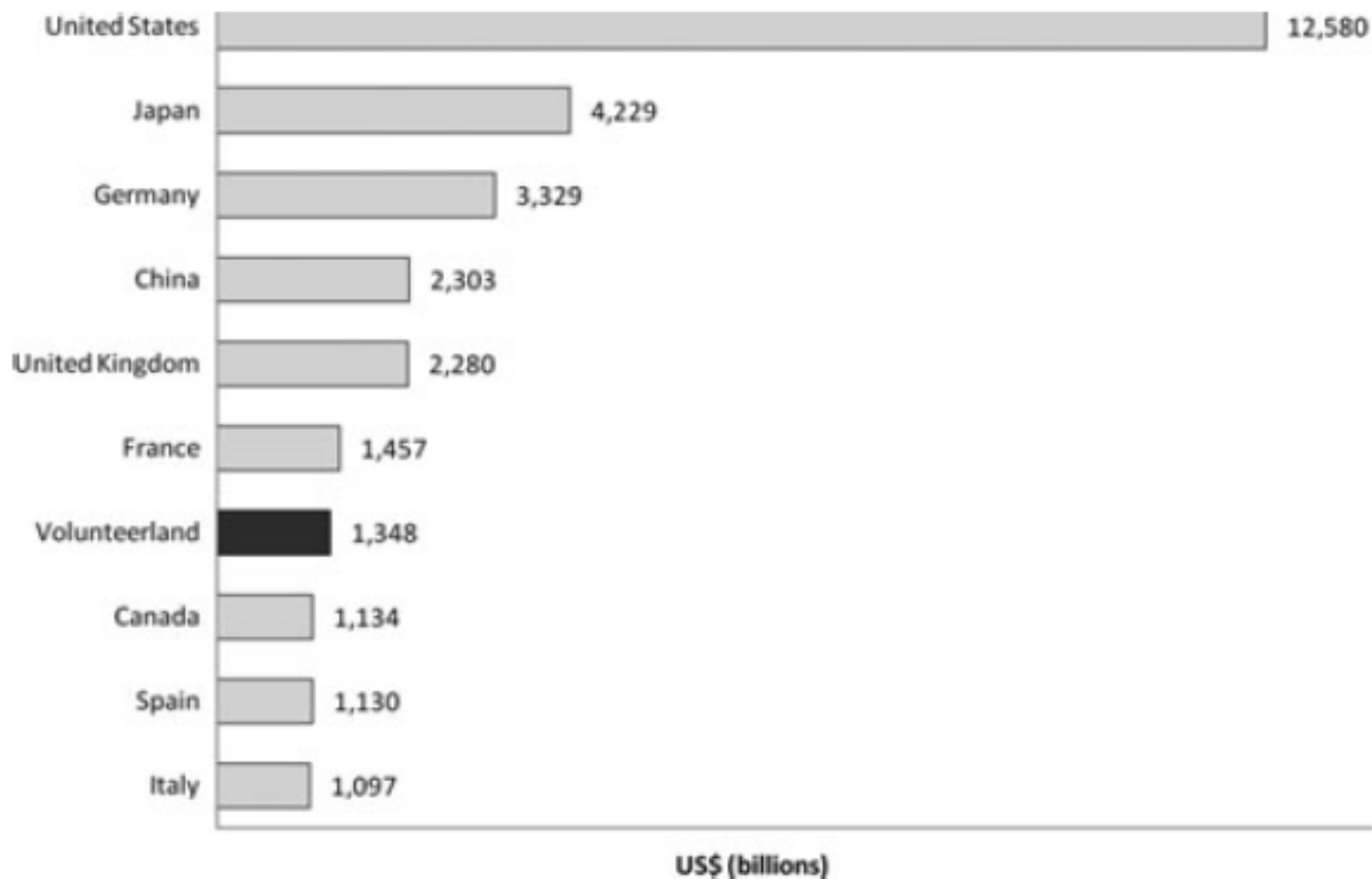
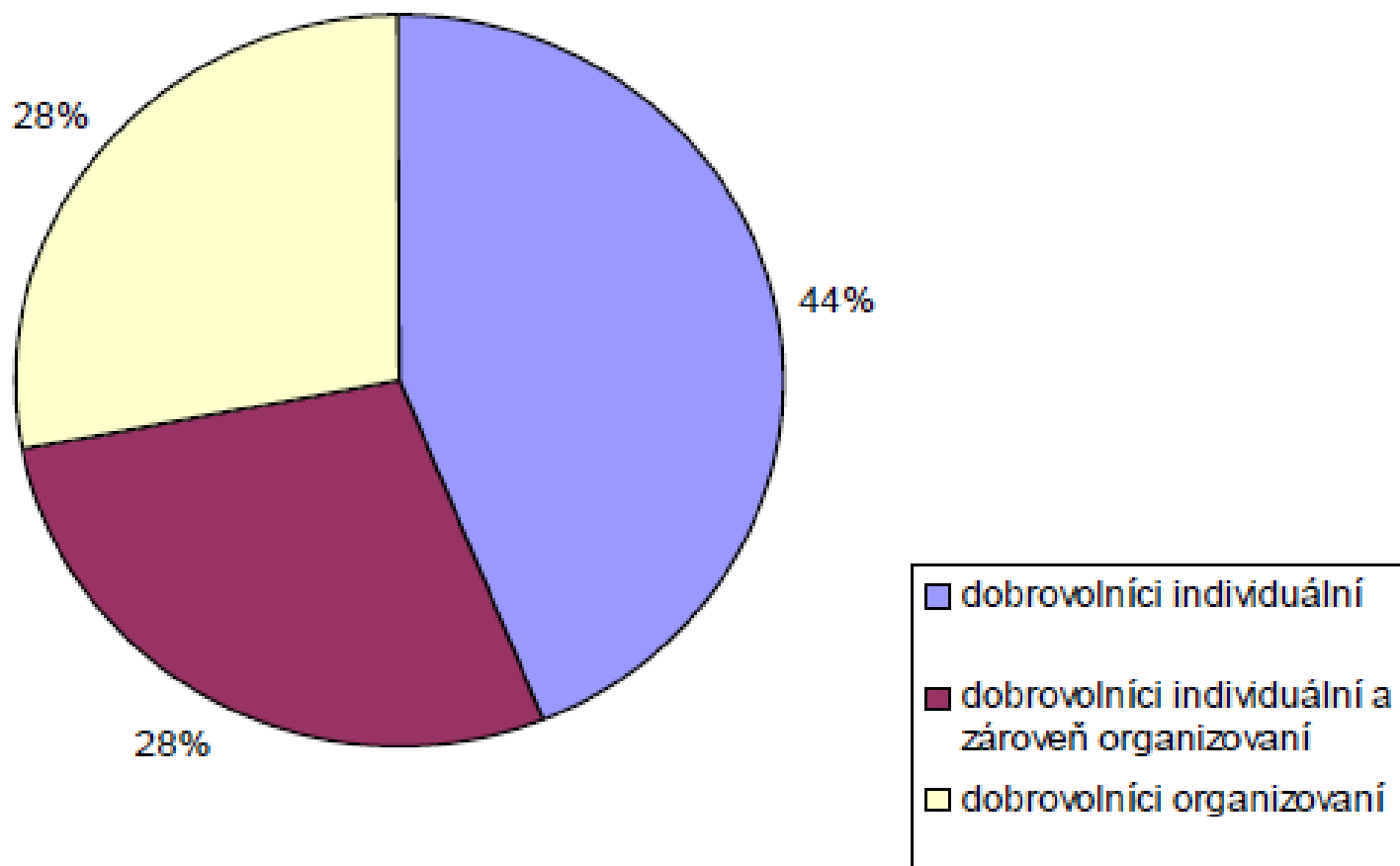

Figure 2 – The global volunteer economy vs. the GDP largest national economies (circa 2005)

Dobrovolnictví v ČR: Vyzkum FSV UK (2009 – 2010)

- **Dobrovolnictví organizovanému se věnuje 30% občanů ČR.**
- **Neformálnímu, individuálnímu dobrovolnictví se věnuje 38% občanů ČR.**
 - Především jde o sousedskou výpomoc, které se věnovalo 72% neformálních dobrovolníků.

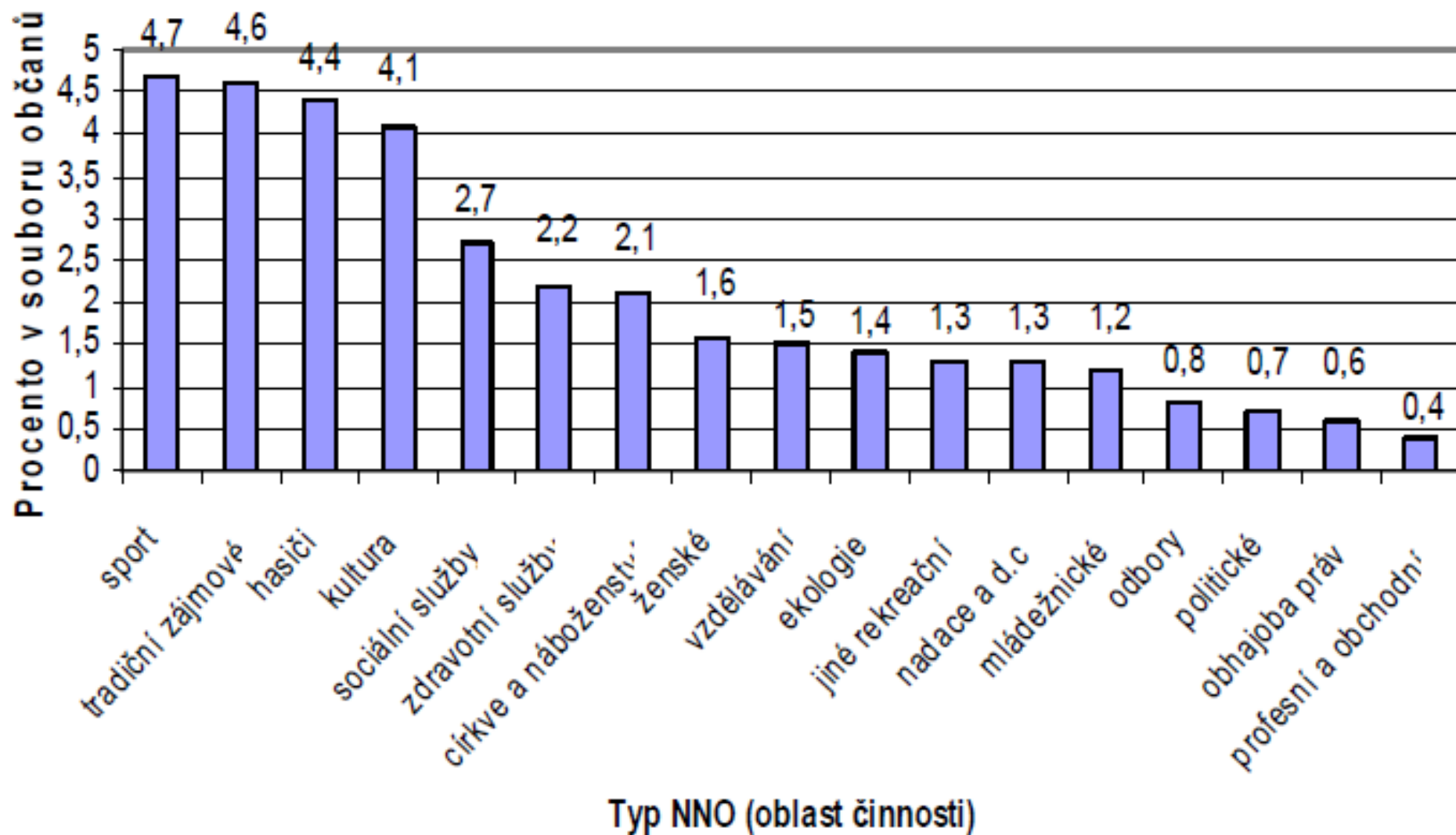
Podíl tří typů dobrovolnictví v celku dobrovolníků (Frič a Pospíšilová, VHD 2009)

Organizovaní dobrovolníci v ČR

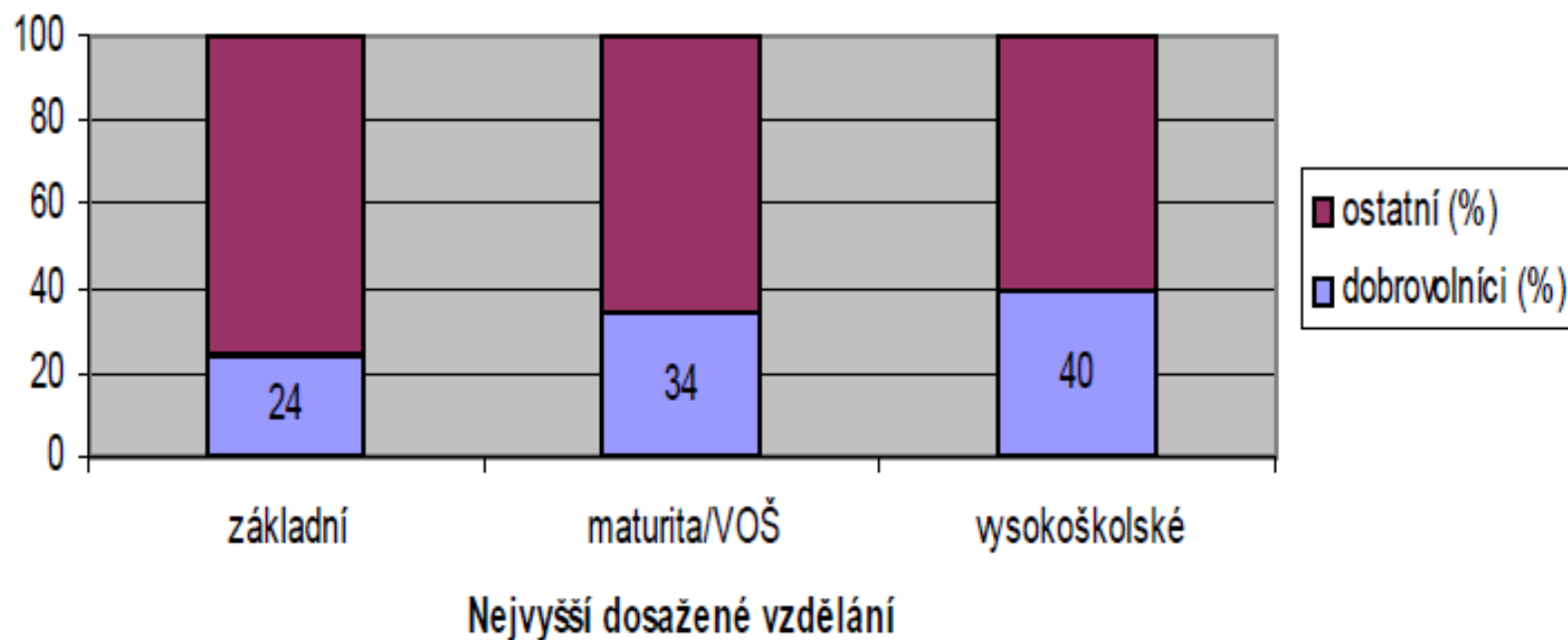
- V průměru odpracují **11 hodin za měsíc**.
- Většina z nich se věnuje své činnosti:
 - **dlouhodobě** (déle než 3 roky pracuje pro jednu organizaci téměř 60% dobrovolníků)
 - **pravidelně** (alespoň jednou za měsíc se v posledních roce věnovalo dobrovolnictví téměř 75% dobrovolníků).

Podíl organizovaných dobrovolníků v reprezentativním souboru
občanů ČR od 15 let podle typu NNO
(Frič a Pospíšilová, VHD 2009)

Podíl organizovaných dobrovolníků v souboru občanů ČR od 15 let podle vzdělání

(Frič a Pospíšilová, VHD 2009)

Indikátory profesionalizace dobrovolné činnosti (%)

(Zdroj: Frič, Pospíšilová, VHD, 2009)

	Podíl dobrovolníků, kteří se s touto praxí v současné organizaci setkali (bez odpovědí nevím, neodpověděl)
V organizaci je koordinátor dobrovolníků	55
Prošli cíleným školením	45
Prošli vstupním interview	34
Obdrželi popis práce	24
Byla požadována reference	16
Mají uzavřenu s organizací smlouvu	15
Byli vysláni dobrovolnickým centrem	6

Jak důležité byly následující důvody pro vaše rozhodnutí vykonávat dobrovolnou práci
(Zdroj: Frič, Pospíšilová, VHD, 2009)

	Velmi/Dost důležitý
Jednoduše mě to bavilo	85%
Možnost uplatnit své schopnosti	77%
Jednoduše cítím , že je důležité pomáhat jiným	76%
Přesvědčení, že je to má občanská povinnost	54%

Průměrný český dobrovolník

- pracuje **pravidelně a dlouhodobě** – až tři čtvrtiny dobrovolníků pracuje déle než dva roky pro tu samou organizaci.
- Je loajálním členem své organizace i proto, že zde nachází **přátelské prostředí a silné emocionální vazby** na jiné členy organizace.
- Většinou jde o **menší zájmovou organizaci** (klub, sdružení, spolek) **bez zaměstnanců** s nízkou mírou profesionalizace řízení dobrovolníků.
- Tato organizace působí hlavně v oblastech **sportu, kultury a rekreace**.
- Motivace průměrného dobrovolníka je **volnočasová a pohodová** – má ze své dobrovolnické aktivity požitky, užívá si ji, baví ho to.

„A komu tím prospějete, co?“

Dobrovolnictví podle Všeobecné deklarace o dobrovolnictví

- IAVE - Mezinárodní asociace pro dobrovolnické úsilí
 - „Dobrovolnictví je **základním stavebním prvkem občanské společnosti**. Uskutečňuje nejvznešenější aspirace lidstva - touhu po míru, svobodě, příležitostech, bezpečí a spravedlnosti pro všechny.“
- **Dobrovolnictví, individuální nebo skupinová činnost, umožňuje:**
 - udržovat a posilovat takové lidské hodnoty jako jsou družnost, zájem o druhé a služba jiným lidem
 - Napomáhání celoživotního rozvoje jednotlivců
 - Navzdory rozdílům napomáhání žití ve zdravých, udržitelných komunitách
- **Způsob jak filantropicky darovat prostředky**

Právní pozadí dobrovolnictví v ČR

Právní pozadí dobrovolnictví v ČR

- Dobrovolnictví nebylo v 90. letech minulého století zakotveno v žádném obecně platném právním dokumentu ČR
 - Od roku 2000 se situace postupně mění
- zákon č. 198/2002 Sb., **o dobrovolnické službě**
 - první právní předpis upravujícím statut dobrovolníka v ČR
 - náležitosti smluv mezi vysílající organizací a dobrovolníkem a mezi vysílající organizací a přijímající organizací
 - uvedeny možné oblasti dobrovolnické služby a její časové ohraničení

Zákon o dobrovolnické službě

- **Zákon zavádí do českého právního řádu několik zcela nových pojmů. Jedná se např. o pojmy**
 - **Dobrovolník** – člověk vykonávající dobrovolnou činnost, resp. práci bez nároku na finanční ohodnocení
 - **Dobrovolnická činnost** – aktivity spojené s organizací dobrovolnictví
 - **Dobrovolnická služba** – výkon dobrovolné práce na základě smluvního vztahu (krátkodobá a dlouhodobá – delší než 3 měsíce)
 - **Vysílající a přijímající organizace**
 - V Evropě běžné pojmy

Druhy dobrovolnictví dle české legislativy

- Dobrovolníci dle zákona o dobrovolnické službě
- Členové jednotek sboru dobrovolných hasičů
- Dobrovolníci ve smyslu zákona o IZS – ostatní složky (občanské sdružení nebo jiné NNO)
- Dobrovolníci neupravené žádnými zvláštními předpisy

Právní pozadí - další pojmy

- vysílající organizace
- přijímající organizace
- **Akreditační proces:**
 - MVČR, první akreditace udělilo v červnu 2003
 - Akreditovanými organizacemi projde každoročně přibližně 10 000 dobrovolníků
 - NNO dostává od MV akreditaci na 4 roky (dříve 3), může být obnovena.

Poskytování akreditací - smysl

- procesu akreditace dobrovolnické služby MV sleduje a kontroluje:
 - jak jsou dobrovolníci **vybírání** a **připravení** na svoji činnost
 - zda a jaká **rizika jejich činnost** může představovat a jak jsou proti těmto rizikům **chráněni**
 - pojištěním, odborným vedením
 - jak je jejich činnost **kontrolována**
- Platná akreditace poté umožňuje požádat o dotaci, zejména na vybavení a služby týkající se přímo dobrovolníků.

Hodnota dobrovolnické práce?

Oceňování dobrovolnické práce – má smysl?

- Informovat **tvůrce politik**, že dobrovolnická činnost vytváří pro společnost významný ekonomický přínos
 - Důležité při jejich rozhodování
- Podporovat **účast** obyvatel na **dobrovolnictví**
- Informovat **společnost** o přínosech, nákladech dobrovolnictví pro ekonomiku
- **Sledovat vývoj** této činnosti v rámci ekonomiky
- **Kofinancování** dotovaných projektů

Metody oceňování

- Ušlou mzdou (náklady příležitosti)
- Ochotou platit
- Náklady na zajištění
- Náhradní mzdou
 - Minimální
 - Průměrnou
 - Mediánovou
 - Mzdou specialisty
 - Jiné

Práce s dobrovolníky

- Nábory a výběr dobrovolníků
 - Oznámení (bulletiny, školy, letáky, internet, DC, osobní kontakt)
 - Systém výběru (základní otázky, propouštění)
- Příprava a vedení
 - Školení, základní proškolení
 - Role koordinátorů (komunikace, setkávání, participace)
- Oceňování
 - „děkuji“, placky a trička, přání k svátkům, společný oběd
- Ještě před: příprava organizace
 - Práce s dobrovolníky je v podstatě personalistika
 - Nároky na manažery (udržet neplacené pracovníky)
 - Jasná představa

Příklad – ADRA, o.p.s.

ADRA®

ADVENTIST DEVELOPMENT
AND RELIEF AGENCY

PROJEKTY V ČR

CELKOVÝ POČET DOBROVOLNÍKŮ
1 770

POČET DOBROVOLNICKÝCH
HODIN

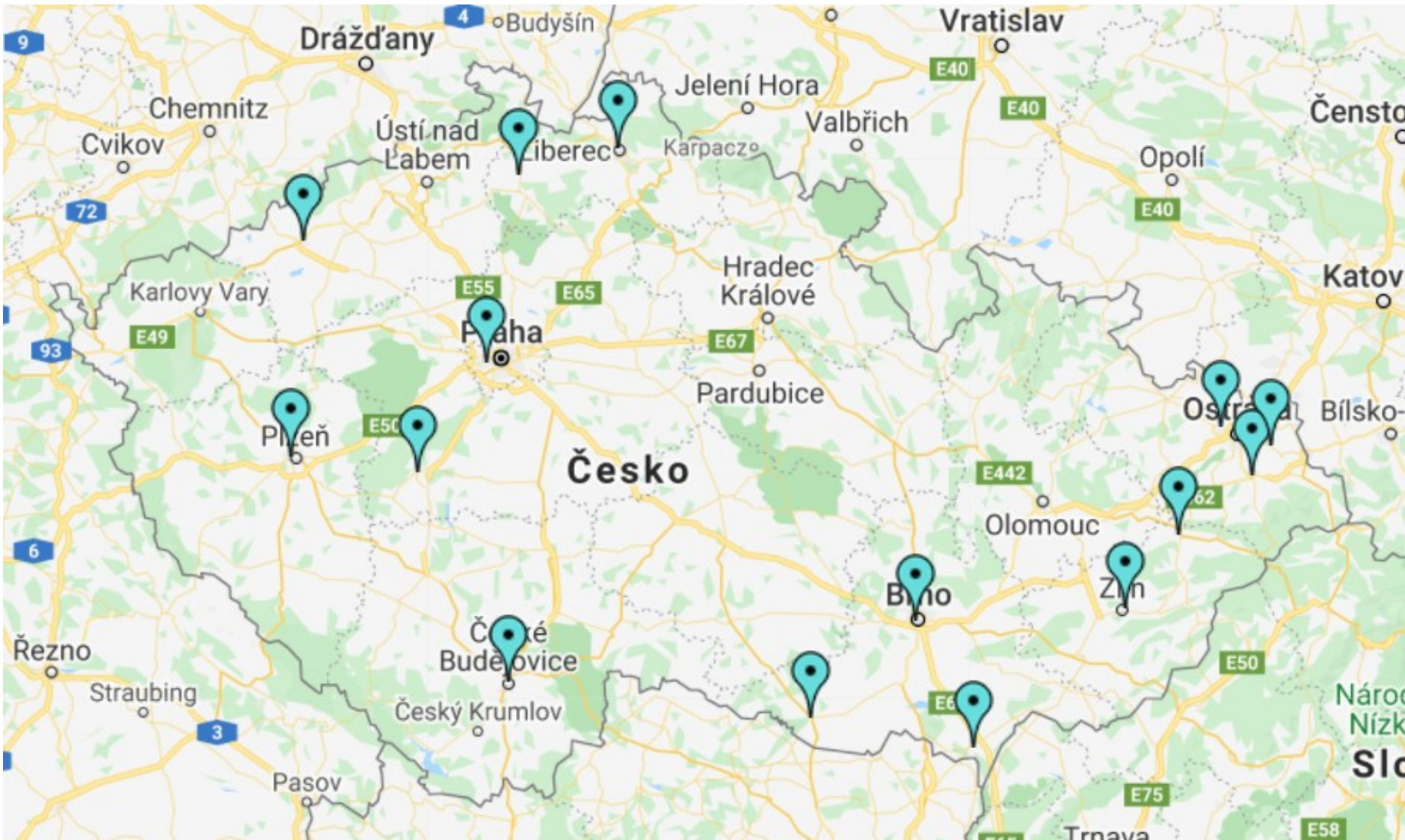
61.726
HODIN

POČET NÁVŠTĚV
34 092

POČET PŘIJÍMACÍCH
ORGANIZACÍ **149**

POSILÁNÍM DOBROVOLNICKÝCH CENTER ADRA V ČESKÉ REPUBLICE JE PROPOJOVAT SVĚT LIDÍ, KTEŘÍ CHTĚJÍ POMÁHAT, SE SVĚTEM LIDÍ, KTEŘÍ POMOC POTŘEBUJÍ.

11 dobrovolnických center ADRA

poskytuje zázemí pro **1832** více než dobrovolníků

kterí docházejí do **149**

domovů pro seniory

nemocnic

ve více než **50** městech a obcích

dětských domovů

ústavů sociální péče

68 200: počet dobrovolnických hodin za rok 2015

hospiců

35 160: počet návštěv za rok 2015

CO VÁM MŮŽE DOBROVOLNICKÁ PRÁCE PŘINÉST?

- pohled na život z jiné strany
- novou zkušenost
- vědomí užitečnosti
- vděčnost těch, kteří si nemohou pomoci sami
- uplatnit schopnosti, které se jinak nemají šanci projevit
- nová přátelství

Zdroj: Prezentace ADRA ke školení dobrovolníků

JSME TU **S VÁMI** PRO **DRUHÉ**

0:06 / 9:24

Dobrovolnictví s Adrou

2 014 zhlédnutí • 9. 12. 2014

21

0

SDÍLET

ULOŽIT

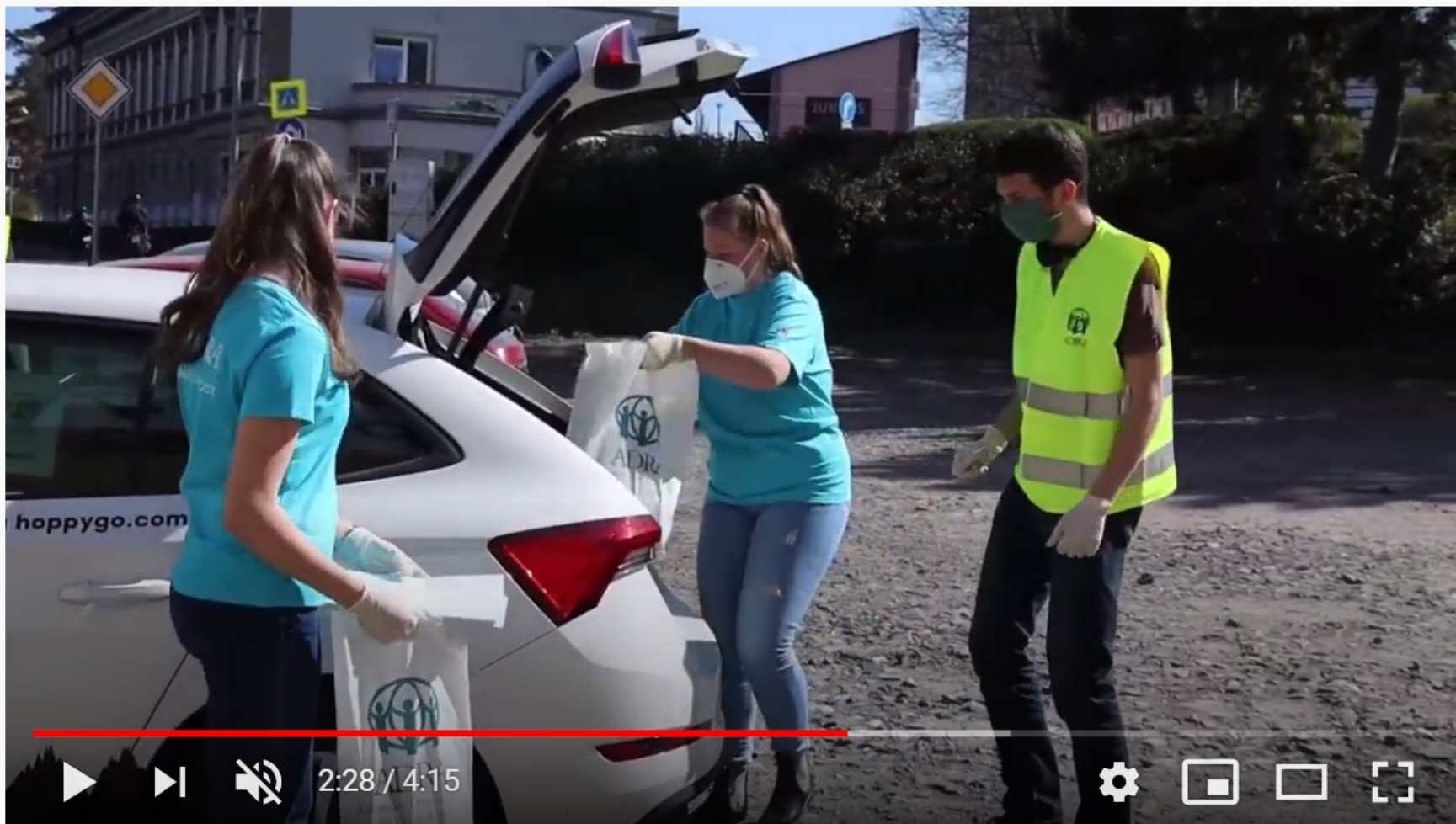

<https://www.youtube.com/watch?v=lwwiyZAv7kw>

Dobrovolnictví v časech COVID-19

- Jak probíhá?
 - Co to přineslo za komplikace?
 - Jaká to přineslo pozitiva?
-

ADRA poděkovala dobrovolníkům za jejich pomoc

44 zhlédnutí • 31. 5. 2020

SDÍLET

ULOŽIT

<https://www.youtube.com/watch?v=yZLkLg2MbB4>

JIŽ POMÁHÁME

DOBROVNÍCI Z ŘAD STUDENTŮ LÉKAŘSKÝCH FAKULT ČR

483

registrovaných dobrovolníků

1. lékařská fakulta UK

878 registrovaných dobrovolníků

530 aktivních dobrovolníků

2. lékařská fakulta UK

561 registrovaných dobrovolníků

282 aktivních dobrovolníků

3. lékařská fakulta UK

901 registrovaných dobrovolníků

684 aktivních dobrovolníků

LF Hradec Králové UK

419 registrovaných dobrovolníků

LF Píseň UK

425 registrovaných dobrovolníků

Farmaceutická fakulta UK

435 registrovaných dobrovolníků

3:39 / 6:44

MUNI POMÁHÁ při pandemii koronaviru – i při druhé vlně!

- **Hledáme dobrovolníky** pro pomoc při druhé vlně epidemie koronaviru!
- **Potřebujete pomoc** jako jednotlivec nebo organizace? Obráťte se na nás.

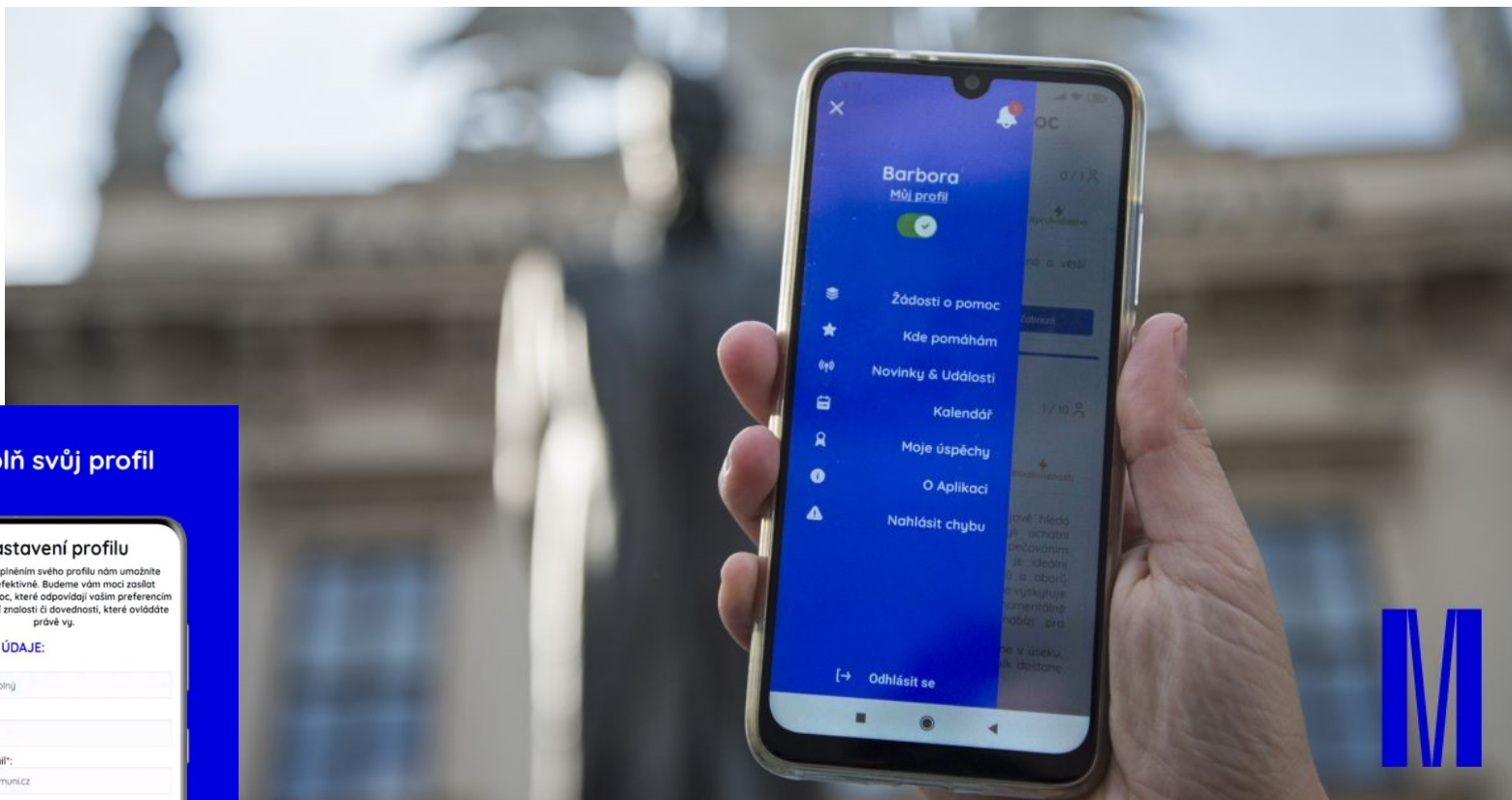
CHCI POMOCI

POTŘEBUJI POMOC

Chat

<https://munipomaha.cz/>

Vyplň svůj profil

Nastavení profilu

Péčlivým vyplněním svého profilu nám umožníte pomáhat efektivně. Budeme vám moci zaslat žádosti o pomoc, které odpovídají vašim preferencím nebo vyžadují znalosti či dovednosti, které ovládáte právě vy.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

Jméno*:
Petr Dobrovolný

Telefon*:
123 456 789

Primární email*:
12345@mail.muni.cz

Sekundární email:
Zadejte emailovou adresu

ADRESY:

Pokud se pravidelně nacházíte pouze na jednom místě, vyplňte pouze jednu adresu. V opačném případě můžete vyplnit až tři.

Adresa 1 - ulice, č.p.*:
Pod Kaštany 7.

Město 1*:
Brno

PSČ 1*:
60200

[Uložit nastavení](#)

Zdroj: Magazín EM, <https://www.em.muni.cz/udalosti/13288-chcete-byt-dobrovolnikem-stahnete-si-aplikaci-muni-pomaha>

Najdi žádost o pomoc

Děkuji za pozornost!

jakub.dostal@volny.cz